

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10
Pri oznanilih in prav tako pri „politamicah“ se plačuje za navadno trislopnostno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nanski ulici; v Trstu v tobakarnici: Via della caserma št. 3. in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročilna pa opravištvu „Soče“ na Korenji v Stična - vi hiši št. 10 II nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delalceji in drugim nepremožnim se naročnim sniža, ako se oglase pri uredništvu.

Gospod dr. Jurij Dobrila, škof tržaški.

Dne 13. t. m. ob 6. uri 35. minuti zvečer naznanjal je zvon žalosti in tuge žalostno vest za vsakega Slovana, posebno pa za nas primorske Slované, da našega blagega, dobrega vladike ni več med živimi. Posebno dolj proti tužni Istri se je oni žalostni glas močno razprostiral, proti onim našim bratom, kateri so z ranjnim svojega najboljšega podpiralca, svojega očeta zgubili. A tudi drugi Slovani imajo vzroka dovolj, da togujejo na grobu zgledega rodoljuba, najčistejšega značaja in vzornega duh. pastirja; bil je pokojni neupogljiv steber za vse naše ideje, kakor tudi za našo najvišjo dinastijo; podpiral in delal je za našo stvar, kder in kolikor je mogel, torej vse bolj na tihem, ker brez namena na hvaležnost, kakor pravi duhovni pastir, le iz ljubezni do Boga, cesarja, naroda in svojega ljudstva.

Pokojnik se je rodil od siromašnih roditeljev v Tinjanu blizu Pazina v Istri dne 16. aprila 1812, torej ni še dopolnil svojega 70. leta. Ljudske šole in nižjo gimnazijo obiskoval je v Pazinu, V. in VI. razred pa v Karlovcu. Takozvane filozofske in bogoslovne študije izvršil je v Gorici ter bil 11. sept. 1837 v mašnika posvečen. Kaka bistra glavica je pokojnik bil, se razvidi iz tega, da so ga njegovi višji kmalu po tem na Dunaj poslali, da napravi doktorat bogoslovja, kar se mu je lahko in izvanredno dobro posrečilo. Vrnivšemu se z Dunaja je bilo najprej podeljeno mesto za veronauk na ženski ljudski šoli v Trstu, kder je kasneje postal profesor in ravnatelj semenišča in kanonik in župnik stolne cerkve sv. Jušta. Dne 11. oktobra l. 1857 je bil imenovan od našega svitlega cesarja za porečko-puljskega škofa, dne 21. decembra je bil od Nj. svetosti papeža Pija za škofa potrjen in 2. maja 1858 v Gorici posvečen. Leta 1875 je bil imenovan in je prevzel tržaško-kopersko škofijo in bil odlikovan od našega vladarja z vitežkim redom železne krone druge vrste.

Živel je neizmerno štedljivo, za se je prav malo potrosil, kar je prihranil, razdelil je med narod, ali pa namenil za malo semenišče, za katero se je jako zanimival. Še na smrtni postelji je pokazal, kako malo mu je mari svetovni blišč, s tem, da je naročil, naj se mu napravi čisto prost pogreb, naj bode pokopan na mirodvoru med družimi duhovniki, in ne v rakvi, ter preprost kamen z ednostavnim napisom naj bode znamenje, kder bode v miru počival.

Večen mu spomin!

Sklepi naših županstev.

Rekli smo zadnjič, da naši župani in njih tajniki so nasproti raznim gosposkam povsem preponizni sluge, ki se dajo strahovati, kjer so sami svoji gospodarji. Naša županstva se vsled svojega prepohlevnega značaja nikdar ne puntajo z raznimi uradi, ker bi rada vse „z lepa“ opravila. Ali dobri ljudje

so predobri tam, kjer jim nočejo dobroto povrnati z enako dobroto. Naposled ima tudi potrpežljivost slovenskih županstev svoje skrajne meje, in samo zaradi zlorabe njih pohlevnosti je par naših županstev sklenilo, po tuje osnovanih pisem ne več sprejemati. Ti sklepi se dajo sicer raztezati, kakor kdo hoče; po teh sklepih bi naša županstva poslala tudi pisma nazaj, ki bi jim po naključji došla od kitajskega cesarja v kitajskem jeziku. Ali naši občinski možje se niso učili risati logičnih kolobarjev, da bi gledali tudi na besedo, ki določuje in obseza natekuo obseg in pojem njih misli. Njim ni gledati na besedo, ampak na namen. Noben sodnik ne bo gledal pri izpraševanju, kake besede rabi prostak, ampak na to, kaj hoče reči, kaj on misli. Zato ni nikakor primerno spodtikati se nad sklepi naših županstev, kakor bi oni hoteli absolutno zavračati vsako v tujem jeziku došlo jim pismo.

Naša županstva dobro vedo, s kom imajo opraviti v prvi vrsti in redno, in zdravi domači razum jim pripoveduje, kedar imajo le nenavadna opravila s tujimi deželami. Vsak zakon in vsako pravilo za posamičnega človeka in za večja društva pa ima veljavo samo za pravilne in redne slučaje; nenavadnih primerov ali izjem ne obsežajo. Pravilno in, rekli bi, skoro vsak dan morajo županstva občeovati s c. kr. uradi; za vsakovratne urade tedaj mora pravilo nastati, v katerem jeziku naj županstva ž njimi občujejo in jim odgovarjajo ustno ali pismeno. Tu pa je vendar naravno pravilo, da naše županije občujejo v svojem jeziku z uradi. Županstva zastopajo svoje občine in utegnejo tem škodovati ali koristiti. Za škodo in korist so županstva enako odgovorna, in ona sama in nikdor drugi, morajo škodo prenašati ali povrnati, ako jih občinarji terjajo na odgovornost. Kdor pa je odgovoren, mora imeti tudi oblast, da se bo takó ravnal, kakor se mu je najlaže odgovarjati. Nikdor pa ne more tajiti da ne utegnejo priti naši župani v veliko škodo, če ne razumejo prav po tuje jim doposlanih pisem. Jasno je pa tudi, da občine veliko škodo trpe, če morajo vzdrževati take tajnike, ki so zmorni več jezikov, ki vsled tega terjajo tudi veliko plačo. Pri nas imamo tu pa tam prav majhne sosese s kolikor toliko samostojnimi županstvi. Kakó hoče majhna občina vzdrževati poleg duhovnega pastirja, lastnega učitelja še visoko plačanega, vsled prenapetih zahtev morda na veliki šoli izučenega tajnika? Materijalni oziri in pravo občinsko gospodarstvo ne dovoljujejo, da bi občine vzdrževale preplačane tajnike. Tako pravilo ne more nikdar obveljati, tudi ko bi se gledalo samo na gospodarske občinske dobičke.

Tako pravilo je pa tudi nenaravno, brezpotrebno, nepravilno in naravnost proti enakopravnosti. Gotovo je, da županstva smejo svoja posvetovanja in opravila za se zapisovati v domačem jeziku. Uradni jezik na znotraj je tedaj po naravnem potu za naša županstva slovenski. Da doma uradujejo po domače, ne škodujejo nikomar, ker so z domačim uradovanjem edino in sama seboj v dotiki. Na zunaj jim je pa tudi podeljena pravica, da občujejo s c. kr. uradi v lastnem jeziku. Uradi v domačih okrajih so vendar zaradi občin in občinarjev postavljeni in ne naopak. To je staro naravno pravilo in po zakonu enakopravnosti neoporečno zagotovljeno. Tega pravila se drži na Goriškem sl. deželni odbor že od nekdaj, in županstva naša se zaradi tega ne morejo pritoževati, in županstvom za ta del ni potreba nikakih branilnih sklepov. C. kr. okr. glavarstva so pri nas pa tudi že pred leti brez spotike občevala z našimi županstvi v slovenskem jeziku, in c. kr. okr. glavarstvo je enako poslalo v slovenskem jeziku svoj odlok šempaskemu županstvu, isti odlok, katerega smo zadnjič v našem listu samo omenili. Enako se morajo ravnati c. kr. davkarije in vsi c. kr. uradi naše dežele, kedar koli imajo z županstvi slovenskimi opraviti. Druzege pa naša županstva tudi ne zahtevajo, naj bodi njih branilni sklepi osnovani s kakoršnimi koli besedami ali izrazi. Prava slovenska županstva odločno protestujejo, da bi se jim podtikali drugi nameni, in odločno se morajo v bran staviti, da bi jim dohajala pisma iz c. kr.

uradov naše dežele v tujem jeziku. In ko vidijo ista naša županstva, da se jim hoče celó italijanščina vsiljevati, morajo postati nejevoljna, kljub pohlevnemu značaju, ki ga kažejo drugače le preveč na lastno škodo. Županstva naša so izprevidela poslednja leta, kakó se irredentovski duh širi po Primorskem in tudi v našo deželo; ona sprevidijo, da se kaže z italijanskim uradovanjem nevarnost ne samo Slovincem, ampak naši širji domovini, preljubljeni nam Avstriji. V interesu dinastičnem in političnem so se županstva vzbudila, da se jim krivica ne dela, vsaj tam ne, kjer se nevarnost množi tudi Avstriji.

V tem je jedro županstvenih sklepov, da nočejo več prejemati tujih, najmanj pa laških pisem od c. kr. uradov. V tem jih tudi mi spodbujamo in opominjamo, naj se ne prestrašijo. Naj spoznajo, da služijo domovini, in naj se, kakor jim je enakopravnost zagotovljena, zaporedoma obude od enakih sklepov, kakor so jim že pot pokazala nekatera županstva. In da se ne bo nikdor spotikal, naj določno izgovoré, da nočejo več prejemati od c. kr. uradov domače dežele po tuje osnovanih pisem, najmanj pa italijanskih. Kedar jim dojdejo pisma s Koroškega ali Tirolskega, ki so pa redka ko bele vrane, tedaj si poiščejo v Gorici ali kjer si bodi potrebnih tolmačev. Za izjeme pa naj se ne terjajo za nja občina pravila! To za danes, prihodnjic dalje o tem predmetu.

P. S. Dobili smo dopisov in sestavkov za to prisanje. Prihodnjic spregovorimo dalje o županstvu šempaskem. Danes prosimo, naj nam slavna županstva o svojih sklepih zvesto vse poročajo, da stvari primerno pojasnimo. Ur.

Dopisi.

Iz goriške okolice, 15. jan. (Izv. dop.) Po dolgem odnašanju volitev v obč. zastop, po neutemeljenem rekuriranju proti njega izvolitvi, prišli smo v Sovodnje-Biljenski županji vendar enkrat, kakor je uže zadnja „Soča“ poročala, do volitve župana in podžupana. Vršila se je 11. t. m. v pričó okr. glavarja bar. Rechbacha premišljeno in odločno. Prejšnji župan, gosp. vit. Gavdencij Tosi dobil je od 17 navzočih odbornikov 11, bar. Bianchi 6 glasov. Gosp. vit. Tosi, ko je videl, da mu je večina zopetno zaupanje izrekla, je izvolitvo z radostjo sprejel, se toplo zahvalil in obljubil, da hoče vse svoje moči porabiti v blagor cele županije. Mi se zanašamo, da bode gosp. vit. Tosi po vitežko držal dano besedo in da bode tudi za oddajene Biljence nekoliko storil; saj ravno ti in ne „svodenjci“ so njemu svoje popolno zaupanje pri volitvi izrekli. Ne „svodenjci“, so ga volili župana, ampak Biljenci, kateri so mu dali vseh 6 glasov, Sovodnje, Peč, Rubije in Gabrije pa samo 5. Ako bode novi gosp. župan hotel, lahko mu bode se Biljencem za dano zaupanje hvaležnega skazati. Pot, ktera pelje skoz Bilje in ktera veže Sorodnje z Volčjodrago, tedaj Furlanijo z vipavsko dolino, je proti temu, da jo rabi dežela bolj kot mnogoktero skladovno ali celó državno cesto, je še vedno revna občinska pot, takó da po njej posebno o deževji ni mogoče naprej priti. Biljenci in cela dežela, ki to pot zeló rabi, mu bodo vedeli toplo zahvalo.

Tudi obe Vrtojbi bi morali nekaj storiti za svojo pot, ona je desetkrat slabjša in grša od Biljeuske. Ravno sedaj, te dni, ni mogoče skoz Vrtojbo, samo ilovico in blato so navalili na pot. To mora biti zopet tak župan, ki se boji, da bi se ljudje na poti ne prenatgčili, kajti naglost ni pridna, si misli Vrtojbenški g. župan, tedaj ilovice in blata na pot.

Iz goriške okolice sploh Vam bi, gosp. urednik, imel dopisovati samo o malovrednih potéh, o nesnagah po vaseh, o gnojiščih, o gnojnicah. Z grdimi potmi, z nesnažnimi vasmí se goriška okolica res vrlo odlikuje. Drugod so postave uže davno enake nesnage po vaseh in na potéh odpravile, le tukaj je še vse pri starem. Goriška okolica in goriške okolice župani! la počasi, saj sodnji dan so odložili!

V Vrtojbi, dne 18. jan. Draga mi „Soča“! Uže mnogo, mnogo časa je minulo, odkar nisi dobila iz naše ljube Vrtojbe nikak-ga dopisa niti sporočila, da si bi se bilo v teku časa mnogo lahko sporočalo. A žalibože, kdor zna pisati, je len ali preobložen z opravki, ali pa se mu celo morda tudi ne ljubi v časopise kaj poročati, in vrhu tega je pa še to, da je malo, prav malo takih, ki bi znali kaj pisati. Vse drugo ljudstvo se peča le bolj z delom in oralom in drugimi kmetijskimi opravki, ali pa si išče zasluzka pri kakaj tovarni ali delavnici. Za pisanje ali enake reči se malo ali nič ne brigajo, in vsled tega mnoga kakaz zanimiva novost, mnogokaj važnega ostane skrito pred javnostjo.

In še sedaj, ko sem se jez tega poprijel, kaj ti bom poročal? Poročati ti moram, da smo takaj zgu bili enega naj boljših mladeničev iz naše občine, Janeza Jakoba Lašiča, vrliga mladeniča, poznanega in priljubljenega v vsej goriški oklici. —

Zgubila je mati nadpolnega sina, zgubila je občina upanje, da bi dobila v kratkem času v njem krepkega zastopnika v svojih potrebah, in zgubil je tudi narod krepko podporo, katero je pokojnik po dovršenih juridičnih studijah obetal. Zgubili smo vrliga in vzglednega mladeniča, komaj 25 let starega. Kakor je bil ranjki priljubljen, enako se je izkazala tudi ljubezen do njega dne 18. t. m., ko so prišli prijatelji in zaanci od blizu in daleč, uže zgodaj zjutra izkazat zadnjo čast pokojnemu. — Celi goriški svet misli, da se „Slavec“ sedaj zaspal, ali moti se svet; kajti ko so rakev vzdignili, in se je ljudstvo pripravljalo iti v cerkev, na enkrat se oglasijo slavčeki, in milo so zapeli na dvorišču „Ločite v.“ v cerkvi po dokončanih duhovnih opravilih pa „Strune“ in naposled ob gomili pa „Blagor mu“.

Slavčeki so pa iz raznih krajev prileteli iz Gorice, iz Šenpetra, iz Komna, iz Renč, in naj več jih je prifrčalo iz Prvačne, da bi lepejši družini, tukaj domačim, še ne prav izurjenim slavčekom pomagali spremit ranjkega ter mu izkazat zadnjo čast.

Pa, kdo, meniš, draga „Soča“, kdo je bil vodja vsem tem slavčekom? Kak star slavec morda; o ne, ampak čudi se, vodja tem slavčekom (ne ustraši se) je bil Oreš. Misli ti bilo, da bodo te drobne in njezne ptičice pri pogledu Orla koj v kako zavetje sfrčale; a ni bilo tako, ampak lepo so se okolo njega v kolobar spravile in, kakor sem uže rekel, milo zapele.

Jaz in vsi Vrtojbanci menimo, da je bilo prav izvrstno petje, pa to razsodbo prepustim drugim gospodom, ki so bili navzoči, in so bolj učeni v tej stroki. — Naj še omenim krasnih venčev, ki so jih iz Gorice poslali v znamenje blagohotnosti ranjkemu, tudi omenim sestrice ranjkega Dragotinke in Ivanke, ki ste dasi vtopljene v žalost, vendar prekrasno rakev olepsali. —

Z Bogom, v kratkem, ako je ljubo še kaj družega.*)

Iz Sovodenj, 11. jan. (Izv. dop.) (Konec.) — Poročal sem uže enkrat v „Soči“ o blagodušnosti v Rubijah naseljenega gospoda barona Bianchi-ja duca di Casalanza, takrat namreč, ko je bil o priliki nj. v. cesarjevičeve poroke napravil tukajšnji šolski mladini spreplepo veselico ter je otroke obilno pogostil in obdaril.

Ta gospod je uvédel tu po nemškem običaji božično drevo, pa ne samo za svojo družino, ampak tudi za vse svoje podložne knete (kolone) in njihove družine, katere pri tej priliki bogato obdaruje z obleko, perilom, pletilom, knjigami podučnega in zabavnega zadržaja, z igračami itd. — Enako je obhajal plemeniti gospod tudi letos božični večer. Vse prebivalstvo iz Rubij, pa tudi mnogo oseb iz drugih sosednjih vasij čakalo je pred Rubijskim gradom. Iz Gorice se je pripeljalo več kočij povabljenih gostov. Točno ob 5 $\frac{1}{2}$ uri zvečer je naznanil zvonec v gradu, da se imajo velika večna vrata odpreti. Krasen prizor! Na zgoranjem koncu prostorne veže svetli in berli in blišči se z neštevilnimi lučicami in z mnogovrstno lepotijo obleženo in ovenčano božično drevo. Krog in krog veže je na mizah polno izloženega raznega blaga: obleke, igrač, knjig, zvezkov in drugih učil. Za vsacega obdarovanca je uže odločen sé številko zaznamovan delež.

Okoli drevesa je zbrana domača obitelj: g. baron, baronica, otroci, potem bližnji duhovniki in povabljeni gospoda. Ko je gosp. baron vsacega posebe obdaril, jame metati med natlačeno občinstvo zdaj smodke, zdaj sladčice. Vsi nastavljajo klobuke in love in marsikak smešen prizor vzbujajo splošno veselje. — Ko je vse razdano, razkropi se občinstvo, seveda otroci in starši hvaležnega srca za prejete darove in za spreplep večer, katerega so doživeli v gostoljubni grajščini.

Kaj ne da, tacih zares plemenitih plemenitašev nima vsaka vas, pa tudi vsaka dežela ne? In ker se gosp. baron tudi drugače skazuje kot posebnega ljubitelja in podpiratelja šolske mladine, skliknemo lahko iz dna srca: Bog nam ga ohrani še mnogo let!

*) Saj ste sami povedali, da ni prav, ko vse molči od Vaše strani; prosimo torej, dajte vsaj Vi zgled tudi drugim. Ured.

S Tominskega, 17. jan. Prav si govorila in dobro, draga Soča — v svojem sestavku „Uradi in slovenski jezik na Goriškem“. Da bi le ne bilo vse to bob v steno! — Dobro preštudirajte ta članek zlasti Vi, slovenski (? kakšni pa, če ne slovenski) župani in podžupani na Tominskem. Bodite močje v pravem pomenu besede. Ne bodite bojzljivi, terjajte odločno, kar je narodu — občinam v prid, kar je pravično in postavno, ne da bi se bali komu zameriti se. — In dopisnik iz Podmelca je tudi pravo zadel. — Pač res bi moralo pri nas vse drugače biti. G. g. odvetniki in notarji na Tominskem! Kedar boste vendar začeli spisovati poslednja sporočila, pogodbe, peoblastila itd. itd. v slovenskem jeziku? Kedar si boste najeli slovenščine zmoužnih pisarjev? Kako dolgo še mislite ostati pri starem kopitu? C. k. sodnije, davkarije, glavarstva! Kako dolgo nas boste še mučile z nemškimi tiskovinami, s tajčcušftami? Kako dolgo bo trajalo še to razžaljivo kljubovanje? Kje, — čemu nam je ustava? Ustava? — Uradniški absolutizem se pri nas šopiri!

O blaženi Slovenci! Ali smo pač srečni, da se tako po očetovsko za nas skrbi: Kadar bomo znali vsi dobro tajč ropotati, o takrat bodo nastopili za nas zlati časi, takrat bomo imeli vsega dosti: denarja, kolikor hoteli, blaga polne hrama, in tudi nemške zušrifte bomo lahko brali in podpisovali (!), ker jih bomo razumeli. Ne bo ti treba slovenki (ne: takrat boš uže tajčarski) kmet hoditi iz oddaljene samotne doline v hrupni, dve, tri, štiri ure oddaljeni trg, da bi ti tam kak zakotni pisac za denar prebral cusšrifto. Prebral jo boš sam. — In tudi uradniki bodo imeli vse lažje, ker ne bo več na svetu teh sitnih (!) Slovencev. Da, dosti je tega. Nič novega nisem povedal, pa: gospod urednik! — ne ustrašimo se dela: kak bob morda vendar obtiči na steni. Konečno še pristavim: Bog daj, Slovincu 1) dobrih letin, da si materialno opomore in 2) pamet razsvetli, da bo vedel, — spoznal svoje pravice in jih tudi znal ceniti in se zanje potegovati ter z uma svitlim mečem ugonobiti tisto trmo — uže veste, katero. Z Bogom!

Bogompomagaj.

Iz Kanala, 16. jan. (Nesreče). Ustrelil se je starši sin občine poznane, nam drage krčmarice Urše „v groti“ pri Kanalu, še le 20 let star. Imel je ranjki skrito puško blizu svoje hiše pod skalovjem; bal se je svoje skrbne matere, ktera mu je vedno žugala, da naj se ne peča s strelnim orodjem. Zgubil je namreč ranjki na 13. t. m. okoli 8. ure zjutra iz hiše, kar naenkrat zasliši se strel, domačin zdelo se je čudno, pritekli so iz hiše in našli so sina za hišo pod skalovjem ustreljenega, na tleh ležečega. Šel je ranjki bojda pogledat, ali je puška še v svojem varstvu pod skalovjem, hotel je tudi pogledati, Bog si ga vedi kaj; videlo se je, da je hotel pušo iz skrivališča izvleči. Cev (kana), puškina bila je proti njemu obrnena, in ko je imel opraviti s petelinom, puša počil in zadene ga tako, da mu je strel skozi in skozi trebuh prodril. Padel je potem še v 2 sežnja globok propad in v malo trenutkih bil je mrtev. Žalost uboge matere vdove je nepopisljiva. Mladeniči, varujte se strelnega orodja!

Druga nesreča se je pripetila ravno tisti dan na vrhu nad Kanalom Zgorela je hiša nekega krojača, ogenj je nastal po blaznem človeku od ravno tam, kateri pripoveduje, da mu je prišel ukaz iz nebes, da mora tri hiše vpepeliti namreč zgorej omenjeno in pa še drugi dve v sredi omenjene vasi. Znala bi se bila zgoditi strašna nesreča. Prižgal je namreč zblaznenc žepni robec (facoletič) in vrgel tako prižganega na slamuato streho omenjene hiše. Ta je začela tako močno goriti, in sreča, da se je to zgodilo zjutra okoli 5. ure. ko so hišni začeli vstajati; drugače bi bili pogoreli vsi hišni z živino vred. Zblaznenc je uže v rokah pravice, pa kaj mu hočejo? Vrhovci pozor! z norci ni veliko opraviti. Pogorelec ni bil zavarovan, naši gospodarji so že taki, da ne poslušajo opominov; oni se zavarujejo še le potem, kedar jih nemila osoda zadene.

Z Bovškega, 18. jan. Ondan je nekdo pripovedoval v „Soči“, kakó je šel na zimo popotovat v naše planinske doline in goré. Mene je guala pa nasprotna želja: šel sem se gret tje doli proti izlivu naše Soče. Opazil sem mnogo in videl, da v goriški planjavi ima Lah in Italijan še večjo moč, nego jo imajo nemški strelci na Bovškem. Videl sem, da italijansčina se razširja med Slovence, tudi take, ki se štejejo k narodnjakom, kakor kužna bolezen. Videl sem sam, in pravili so mi, kakó mnogi goriški narodnjaki najrajši z Italijani občujejo, in kakor se narodnjakom spodobi, v čisti toskanščini! Takó tudi umem, zakaj v Gorici molčé, da imajo na glavnih uratih c. kr. goriške pošte napis samo v nemškem in ital. jeziku. Razumem tudi, zakaj goriške tobakarnice prodajejo dopisnice samo v nemškem in ital. jeziku. Saj Slovenci v Gorici se ne zganejo, in ni čudo, da jim goriško mesto uvrščujejo poleg Vidma med furlanska

mesta. „che sono le più importanti città del Friuli.“ Pač daleč, daleč ste jo prigrali v Gorici in okolici goriški. Mi na Bovškem pač nismo v raji, kar se tiče enakopravnosti; ali to tolažbo imamo, da med tridimi Germani in pa bovškimi Slovenci je še trdna meja naših mogočnih planin, in v bližnjih pokrajinah nemških je še pravih konservativnih Nemcev dovolj, ki goré za Avstrijo. Uradniki, ki pri nas nočejo nič slišati o našem jeziku, nas vsaj ne prodajo takó brz tuju. Bismark je še daleč od nas; pri vas tam doli pa imate sovraga ravno na pragu. In vaši „prijatelji“ so si osnovali „l'Istria“, časnik, ki hoče naravnost delati za uničenje najprej istrskih, tržaških, potem pa tudi goriških Slovencev, in v prvi vrsti onih, ki so ob „Soči“ in okoli Gorice. Pač v nevarnosti ste veliki, da vas irredenta ne spravi stalno pod „nilo podu-bje“, dasi vam na zoba take namene tajé. Zdé se mi vaši sosedje enaki hudim in nepoboljšljivim grešnikom, ki zločinstva zakrivajo, tudi če jih na tatvini zasačís.

Zato smo tu z velikim veseljem pozdravili one župane, ki so sklenili od uradov ne več prejemati pisem v tujem jeziku, in iz srca želimo drugim županom pogum, da se vsega branijo. kar jim dojde v „prijateljskem ital. jeziku.“ Vi se imate bojevati, kakor sem na mojih poteh opazil, v prvi vrsti proti naj-hujšemu ne nasprotniku, ampak prvemu sovražniku slovenske narodnosti na Goriškem: proti Italijanskemu življu. V tem pogledu je skrajni čas, da se slovenski župani v spodajem delu naše dežele vzdignejo in posnemajo one župane, ki so jim pot pokazali. Tudi visoka vlada naj izvé, da Vi, dragi župani v goriški planjavi, se v Vaših sklepkih branite samo proti naj-hujšemu so-ražniku, ki dela proti dinastiji, proti cesarju in potem proti Vam. Kakor sem slišal, imajo mnogi Vaši župani namen, strogo zavračati vse ital. dopise od uradov, in v tem naj jih posnemajo vsi drugi. Visoka vlada pa naj te sklepe podpira, in upanje je, da jih bo podpirala, ker so v avstrijskem zmislu. Poročajte nam kmalu veselih novic v tem zmislu! (Radi Vam ustrezemo, naj nam le dojdejo v obilem številu! Ur.)

S Krasa, 19. jan. (Razne „mizerije“). Cell svet toži „mizerijo“, Kras še bolj. Tu ti je vsak gospodar prerok Jeremija na jeruzalemskih razvalinah. Vsak toži, vsak tuguje zaradi davkov, slabih letin, Kraševce še bolj. Ne da se tajiti, da revščina je velika, pa pri nekaterih je zadolžena. Kdor le kolickaj naše ljudi spozna, in naj bo še najhujši optimist, sodil bo o njih, da so se s pametjo skregali. Poglejmo v naše občine. Tu so ti take zmešnjave, da babilonska bila je le „sema“ proti našim. Za vsako malenkost se ljudje pritožujejo in pravdajo, celo do tretje „štančje“, do „minististerstva“. Tu ne slišiš drugega govorjenja nega o pravnih, pritožbah, „rakorš“; ljudje so vedno na cesti z vozom ali peš. Drdranja vozov ni konca ne kraja. Zdaj drrr v Komen, drrr v Sežano, drrr v Gorico, drrr v Trst, drrr h kacemu kotnemu pisacu; zdaj se toži „politiš“, zdaj „junsticjal“, zdaj pod „krmanal“. In te vožnje in poti stanejo veliko denarja, kmet ga nima, tedaj mora iti k oderuhu in plačevati po 8—20 od stol! In ta kmet toži o revščini! Čudno, pa vendar resnično. Kdor nima konja, gre s svojo lastno kočijo, s parom, in ti so tako pogostni obiskovalci raznih sodnij, da imajo s seboj vedno par podplatov za „rešervo“. Ni čudo, da je usnje vedno drago, in da mirenski strojarji in čevljarji imajo dela čez glavo!

No, ako kmet noče svoje krave molzti, molzejo jo drugi. Le opominjaj te pravdarje, da zapravijo vse svoje premoženje, reci jim, naj se vsmilijo vsaj svojih žen in nedolžnih otrok, ničesar ne opraviš, njih „buča“ je bolj trda, kot vsak kraški skolj. Oni vedno eno tulijo: „Ne genjam ne, jest moram vdobiti, jest poznam vse postave, vse „palagrafe“, moj dohtar v G. mi je rekel, da vdobim, pa da v K. ne znajo soditi, in nardimo „rakorš“, magari do „minististerstva.“ Poznam kmeta, ki se z občino V. uže več let pravda za stezo, katera pelje po njegovi prijemščini Nota bene, ta kos prijemščine ni vreden 5 gl., ker na njej zraste v dobri letini 10 bilk trave, groblje pa kvintale. Pravda je prišla, je res, do „minististerstva“, kmet jo je zgubil v tretji stančiji, in vendar ne „genja“ in se še pravda za ravno isto in tisto stezo. Razumiš, kristjan moj? jaz ne. In ravno ta mož ima doma žalujočo ženo in troje malih otrok, katerim kruh iz ust krade! To, to, je „krmanal!“ Pa jaz ne zamerim toliko kmetom, ker so „zabiti“, zamerim več onim zakotnim pisacem „dohtarjem en miniature“, ki te „zabite“ kmete hujskajo. Ti tako zvani „halbgebildeten“ — jaz jih imenujem „možki demi-monde“ — skrbijo navadno le za svoj žep, in da si le za „kvar“ v vdobijo, pišejo prijatelju in sovražniku. Brez take robe nismo. Tu je človeče, ki se vsiljuje povsod za tajnika, in je več študirano, kot dohtar „Tonkula“ — sit venia — to človeče draži in hujška naše pravdarje je zoper poštene in vestne župane ter kali mir v občinah. Takim šuntarjem bi jih jaz vsak dan po vojaško 25 naštel. Tako je pri nas, moj dragi čitatelj, in nič drugače! Povsod prepir, nevoščljivost, obrekovanje in zadnje „brez jeze“. Le v vasi blizu K. so veseli „fest“ fantje in možje. Tu se koljejo in

režejo na „klastre.“ Praznovali so praznik sv. Stefana, pa, bodi si, da niso bili o smrti tega mučenika dobro podučeni, ali da jim je teran možjane zmešal, istina je, da so menili praznovati god sv. Jerneja; kajti porezali so nekega moža tako, da je bil revež oblečen „à la ispagnol“ o času Karola V. Komenskega zdravnika so od samega šivanja roke bolele! To so ti kampelji! Ako ima kdo bolezen v želodcu, naj pride k nam, in naši fantje ga bodo hitro ozdravili in—zastonj! Ako si pa zdrav, pridi peš, da po poti ne oboliš, ker naše poti so „salamensko“ slabe.

Bral sem te dni, da bo cesta čez Gorjansko, Vojšćico, Kostanjevico etc., skladovna cesta, pa da ostane stara cesta skozi Ivanigrad, in da še to bodo za zdaj nekaj „pofikalili“ Stare šolne fikati — slaba roba!

Povej, draga „Soča“, gospodom kraškega cestnega odbora, da najkrajša, naj ravnejša, najbolj zavetna cesta je skozi Klanec (pri Gorjanskem), Vojšćico itd., da, ako staro cesto obdržijo, naj napravijo vrhu vojsčičkega hriba pri Zagrajcu, tako imenovano „Zahndrabteisenbahn“, da bo nas, konje in voz vlačila do vrha; za senene vozeve, ki pridejo iz Kostanjevice, Vojšćice in Sel, naj bodo vedno štirje pari volov pripravljeni na „priprego“. Ako pa nočejo tega napraviti, naj „fikanje“ stare ceste ustavijo, raji danes kot jutri. Tako, tako je pri nas, Bog daj bolje! Na svidaenje!

Boljeljub.

Iz Istre, 16. jan. (Izv. dop.) Ravno sem bil namenjen nadaljevati moje študije, ko me sreča žalostna vest, da našega preljubljenega vladiko ni več med živimi. Pisati sem Vam hotel, kako so nekateri naši c. kr. okr. glavari po naših ljudskih šolah postopali in po kakošnem kopitu so naše šole pomagali italijanizovati. Gotovo lep in podučljiv slučaj, kakoršnih ne najdemo v civiliziranih krajih nikdar. Toda za danes popustim to zoperno stvar, katera bode gotovo še v kratkem na vrsto prišla, ter hočem samo objaviti obup, kateri se je polastil vseh tukajšnjih Slovanov, ko nas je žalostna vest o smrti našega blazega škofa doletela. Iz privatnih dopisov nam je bilo sicer uže prej znano, da so zdravniki v Trstu nesrečo le za nekaj časa odstranili, da so le zdravje rajncega koncev minolega leta nekako „zablekali“, a vendar je bil uže pričakovani udarec tako hud, tako občutljiv, da smo vsi poparjeni. Tužen Istran! vidi se, kakor da mu bi bilo nebo samo nasprotno. Niso se prešla tri leta, ko je strela ubila izvrstnega, neupogljivega narodnjaka, ko se je vračal ravno domu od pohoda pri blagem rajncem, ki je tačas v Buzetu zakou sv. birme delil. Tačas so naši Italijančiči željo izrazili: le škoda, da ni tudi biskupa zadela; danes jim je želja, sicer drugače, pa vendar dopolnjena.

Kako je istrski narod našega Jurija čislal, je bilo razvidno o času njegove bolezni iz tega, da se je povsod vse trlo po cerkvah, ko so bile molitve zanj, da bi mu Bog zdravje povrnil; a vse zastonj, Božja previdnost je sklenila drugače. Zdaj narod tuguje in povoda ima dovolj za to, kajti ne da se v dopisu, pa tudi ne v celem listu in ne v debeli knjigi dopovedati in popisati, koliko je rajni dobrega našemu ljudstvu stori in kako je svoj narod ljubil. Od revnih roditeljev rojen ni nikdar pozabil, koliko je moral pretrpeti, dokler je do take stopinje dospel; vsled tega pa je našo mladino, ki se šola, posebno gorko ljubil, podpiral in prav po očetovsko zanj skrbel. Uboga mladina, še le sedaj bodeš spoznala in vedela, kaj ti je rajni bil, preprčati se bodeš morala, da ti je „otac“ umrl. — Tuga mi ne dopušča nadaljevati, le to še naj povem, da dokler bode v Istri le še en Slovan, bode živel spomin na preblagega našega biskupa dr. Jurija Dobrilo. Naj počiva v miru!

Politični pregled.

Danes se je odprl zopet drž. zbor. 28. t. m. pa ste na izredno zborovanje poklicani obe delegaciji na Dunaj, ki morati privoliti več milijonov izrednih stroškov za izredne razmere.

Kakor je znano, uvesti se hoče vojaška postava tudi v južni Dalmaciji in v Bosni in Hercegovini. V Bokeljah pa so se začeli upirati taki uvedbi. Začetkom je bilo malo beguncev Krivošijancev. Ali tem so se pridružili polagoma drugi nezadovoljneži. Dobili so svojega načelnika, in ta je začel žandarmom in vojakom nagajati s svojimi četami. Malo po malem so se nabrale ustajniške čete, ki se zdaj razprostirajo čez dalmatinske meje v Hercegovino in še dalje. Vsled tega je vojaško načelnikstvo začelo stanje zaresno premišljovati, in hoče upor zadušiti, predno se dalje razširi ali nevarno vname. Zato pa so zadnje dni odposlali mnogo vojakov iz raznih polkov v južne dežele, in zdaj je doli

razpostavljenih najmanj kakih 35.000 vojakov. Tako je upanje, da se upor kmalu v manjših mejah zatre. Vzrok ustaji pa ni iskati samo v vojaški postavi, ampak v obćih razmerah onih dežel. V Dalmaciji ital. živelj vedno podpihuje Bokeljce že zarad vlade, katero hočejo izpodmakniti. V Bosni in Hercegovini pa hočejo nad ljudstvom gospodariti z nemško in magjarsko upravo. To pa ne gre, in Mohamedanci lahko slovansko ljudstvo šćuvajo in takó vodo na svoj mlin obračajo.

Te novice so ta teden za nas najvažnejše.

POJASNILO.

Naslednje poročilo priobćujemo z zahvalo, ker nam kaže s pravega mesta, kakó se nam godi, in potem tudi, kako pot nam je hoditi. Pojasnilo se glasi od besede do besede:

„Slavno uredništvo! Resnici na ljubo prosim, da bi sl. uredništvo naslednji popravek v svoj cenjeni list sprejelo:

V članku „Uradi in slovenski jezik na Goriškem“ št. 2 Vašega štovanega lista dne 13. januarja 1882 je ta-le odstavek: „Kanalsko sodnijo imajo v naših gorah že od nekdaj za tako, kakor da bi bil Kanalski trg kako italijansko mesto iz srednje, če ne spodnje Italije, in ni nam znano, da bi se bilo tu kaj ali mnogo na boljše obrnilo. Enako uradujejo sodnije v Gorici, Ajdovščini, Komnu itd. v italijanščini.“

Ta trditev ni popolnoma resnična, kajti pri c. k. okr. sodniji v Ajdovščini uraduje se v nemškem, a ne v laškem jeziku.

Za časa, ko sem jaz tam služboval, t. j. od leta 1876, naprej in še zdaj rešujejo pa se pri tamošnji c. k. okr. sodniji vse vloge v onem jeziku, v katerem se vložijo; po tej poti, menim, se tudi jezikovna ravnopravnost najlepše tolmači ter v dejanji spolnjuje.

S spoštovanjem

F. KODRIČ, c. k. okr. sodnik.

Cirkno, 17. jan. 1882.“

Domače stvari.

Včerašnja številka „Soče“ je bila zasežena zarad daljšega dopisa iz „Volovskega okraja“. Danes zvečer, v soboto, izide drugi natis iste št.

† Škofa Dobrilo, v katerem smo primorski Slovani najblazega rodoljuba izgubili, nesli so k zdajnjemu počitku v sredo dopoldne. Poreški in puljski škof dr. Glavina je imel veliko črno mašo, in je bil na čelu velikemu sprevodu, katerega se je udeležilo mnogo prvih cerkvenih, svetnih in vojaških dostojanstvenikov in premnogo ljudstva. K pogrebu je bilo prišlo tudi več kanonikov iz Gorice, Ljubljane in drugih mest in krajev. Kanonik Sterk je govoril ob gomili pokonikov o njegovih velikih zaslugah. Slava, slava večnemu spominu pokojnikovemu!

† G. Jak. J. Lasič, jurist, naš rojak, vri rodoljub, je po dolgi bolezni umrl na lastnem domu v Vrtojbi, kjer so ga v sredo slovesno nesli k večnemu počitku. Lep spomin prerano umrelemu narodnemu mladeniču!

Pravila potrjena. Visoko c. k. namestništvo v Trstu je blagovoljno potrdilo pravila „Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici“. Namen temu društvu je duševno in materialno podpirati se. Društvo bode sprejemalo ude po celi naši deželi, in upati je, da bode imelo tudi dober vspeh. Pravila se v kratkem razglasé po časopisih in po občinah. Društveniki se lahko že zdaj vpisujejo pri g. Juštu Vugi, opravniku „Soče“, dokler se ne ustanovi začasni odbor, ki bode skrbel za vse potrebe tega jako potrebnega in koristnega slovenskega društva. Pomagajmo si!

Goriška čitalnica imela je preteklo nedeljo svojo drugo malo plesno zabavo, ki je bila zelo obiskana.

Med plesom so nas nenadno razveseljevali gospodje udje s petjem. Te zabave, popolnoma narodne, imajo tudi to, da stanejo malo in čitalničnemu odboru bo tudi laže skrbeti za besede, ker se ne sekajo s plesi prevelike rane društveni denarnici. Pri tej veselici se je pričela naročnina nabirati za koroški „Mir“, in jako nas je razveselil, že prvi zelo dober izid.

Po tej poti bo odbor svoj namen gotovo dosegel; kajti že druga zabava je bila od prve bolj obiskana, vdeležile so se je skoro vse narodne družine, in bil ji je na vse strani popolnoma narodni značaj. Le tako naprej! Postale bodo iz malih narodnih gotovo tudi velike edine le narodne zabave, ako se svojega strogo držimo, in ne bahamo s tujim. Bodimo zložni, in

ravne na malih škodih besedo besedo dá, in se pokaze mnogokaj, na kar posameznik ne naleti. Vemo, da ni vse zlato, kar se sveti, in ravno pri takih zabavah nam je še druga prilika ta, da razvidimo, kaj da namreč prav za prav pod narodnim plaščem tiči; kajti enega zgreje to, drugega drugo, in tako se mora hoté ali nehoté plašč vendar le odložiti.

Radovedni smo, kake misli nam vtisne prihodnja veselica!

Goriška čitalnica bo imela domače zabave 21. in 28. t. m., potem 11. in 18. febr.; 4 febr. pa veliki ples. O postnem času priredi besedo z godbo, petjem in igro.

Mons. dr. Alojzij Zorn je obhajal prešlo nedeljo v Prvačini, svojem rojstnem kraju, 25 letnico, odkar je posvečen v mašnika.

Vojaško veteransko društvo za Goriško in Gradiško bo imelo obći zbor 22. jan. ob 10. uri predpol. v dvorani „Restaurant Europa“. Dnevni red je: 1. Odprtje seje. 2. Branje in potrditev zapisnika zadnjega obćega zbora. 3. Poročilo o razvoji in vodstvu društvenih opravil. 4. Predlog za ustanovitev podpornega društva v celem veteranskem društvu, predloga pravil. 5. Dopolnitna volitev 3 primanjkujoćih odbornikov in predlog za imenovanje 4 odborniških namestnikov. 6. Predlog za ustanovitev glasbe v glavnem društvu goriškem. 7. Kakoršni si bode drugi predlogi. Kakoršne si bode interpelacije naj se blagovoljno naznanijo pismeno 8 dni pred obćim zborom, in naj se vzame seboj poslano povabilo kot legitimacijski list.

Gradiška-Zdravšina kot železniška postaja. Od 1. febr. naprej se ustavi tukaj po 1 minuto vlak št. 1011, ki pride iz Kormina proti Trstu, da vstopijo osebe s popotnimi torbami. Vlak pride ob 5 1/2 zjutraj.

Winkler M. prišel za namestnika v Trst — tako so telegrafirali v N. f. Pr. iz Ljubljane. Nič ne vemo, koliko bi bilo resnice v tom.

Cesar je zaukazal z lastnoročnim pismom na predlog finančnega ministra ustanoviti z lastnim predsednikom iz desetih udov obstoječo komisijo, ki bo preiskovala, kakó bi se upravne ustanove zmanjšale in v obće, kakó bi se največ prihranilo v drž. gospodarstvu. Predsednik komisiji je imenovan Hohenwart.

Bralno društvo na Općinah napravi v soboto, dne 4. februarja veselico s petjem, deklamacijo, igro in plesom. Odbor.

Trgovinska in obrtniška zbornica kranjska je izvolila g. Jos. Kušarja za (predsednika in g. Jan. Novaka za podpredsednika. Ob enem je izrekla svoje zaupanje sedanjji vladi in dež. predsedniku g. Winklerju.

G. Albert Levičnik, bivši c. k. okr. sodnik v Ptuj, je imenovan za ministerijalnega tajnika pri justičnem ministerstvu, kjer je že nekoliko mesecev služboval.

Tribüne contra Vesteneck pred prototno sodnijo na Dunaji. Tu bi bilo mnogo povedati; naj pa zadostuje, da so urednika „Tribüne“ — obsodili na 6 mesecev ječe in 100 gl. globe. Pravde pa ni še konec, ker se je zagovornik „Tribüne“ nega urednika oglasil proti tej razsodbi. Vodja združene levice dr. Kopp se je pokazal pravega junaka slobode v tej pravdi, pa ne prašati, kakó!

Nasvet županom. Nek župan ljubljanske okolice je po „Novicah“ sprožil to-le misel, katero tudi mi podajamo vsem slovenskim županom v kratkih besedah. Duhovščina ima svoje dekanjske shode (konference), učitelji svoje okrajne šolske shode, pri katerih se posvetujejo in sklepajo o svojih splošnih in posebnih stanovnih zadevah, da tako njihovo delovanje more biti soglasno, toraj vspešnejše, in da imajo nekako zanesljivo zvezo med seboj. Le župani nimajo še nič tacih shodov, akoravno bi bili njim najbolj potrebni, da se morejo dogovoriti, kako jim o raznih vprašanjih in delih svojega poslovanja ravnati se, da bo delal eden ko drugi ter si s tem svoj posel olajšal v prid občini in sebi. Taki županijski shodi naj bi se napravljali vsaj vsak četrt leta in to, kjer mogoče, tako, da bi se shajali župani enega okrajnega glavarstva, kjer pa ne, le enega ali več sodnijskih okrajev. Za zdaj bode vržena med župane le ta iskrica; če se — kar bi bilo želeto — prime, se bo dalje javno pretresalo, kako bi se ta važna reč v dejanje spravila.

Judeževe groše, kakor smo brali v graški tetki „Tagespost“, je dobilo pet kranjskih učiteljev od nemškega schulvereina, in sicer vsak po 50 gl., ker so se odlikovali v poduku za nemško propagando. Ti bodo imeli dober pust. Za drugo leto so obečali že 300 gl. dati 6 pridnim (!) učiteljem, Judeži se bodo že našli; le naprej, gospoda!

Za hrvaški jezik se je ustanovila stolica na vseučilišči tudi v Bolonji. Kakor je znano, hrvaškega jezika tudi na pariškem vseučilišči ne prezirajo. Pomenljivo znamenje sedanje dobe.

„Šola“, glasilo Goriških učiteljev, izhaja v zvezkih po 25 kr. dopise sprejema g. V. Černic, učitelj v Št. Petru pri Gorici, naročnino pa g. Tom. Jug, naduč. v Solkanu. Ta list, ki napreduje po sestavi in obliki, je pomenljiv za našo pokrajino, zlasti ker razpravlja tu in tam naše kraje in naše razmere z ozirom, kakó naj učitelji porabijo domače snovi v narodni podlak. 3. zvezek II. leta je ravno izšel, in prinaša: 1) Zemljepisje (dalje) 2) Kako se more v otroških vzbujati veselje do šole? 3) O javnih knjižnicah; 4) Vzgojevanjska ali ljudsko-šolska društva 5) O razlaganju vsebine berilnih sestavkov itd.

Popotnik, list za šolo in dom — izhaja 10. dan vsacega meseca v Celji in velja za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gld. 60 kr. Založnik in urednik mu je g. Mih. Žolgar. List prinaša zanimive sestavke, ki so osnovani tudi za bolj izobražene ljudi. Nastopil je Popotnik ravno III. leto.

List. ured.: Bivši dijak! Če poveste Vaše ime, prav radi naznamimo nenavadni „koncert“, ki ga je po Vašem poročilu imela tukajšnja gimnazija 19. t. m.

Javna zahvala.

Vsi oni, ki so dobrotljivo kakor koli pripomogli h koncertu dne 14. t. m., zlasti pa g. polkovnik vit. pl. Raab, g. Evgen vit. pl. Pauletig, gsdčna. Ema Bagnalasta, g. glasbeni učitelj Zink, g. kapelnik Nejedly in naposled g. Jul. Dragatin naj prejmejo javno mojo najtoplejšo zahvalo.

Lucila Podgornik-Tolomei.

Globoko ginenege srca, javljamo s tem presrečno zahvalo vsem čč. sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno pa gg. vrtojbanskim, prvaškim in drugim pevcem za nagrobno — kateri so blagohotno spremlili do gomile preljubljenega pokojnega sina, oziroma brata JAKOBA JANEZA LASIČA, — in vsem dariteljem prekrasnih vencev — z jedno besedo, vsem, ki so ob smrti in boleznih nepozabljivega izkazali svoje blago sočutje in vdanost.

Bodi slavni gosposki in občinarjem, za izkazano čast, najtoplejša zahvala!

V Vrtojbi, dne 18. prosinca 1882.

Družina Lasičeva.

Za mnogo sočutja in za obilno vdeležbo pri pogrebu nepozabljive nam matere ANE pl. LOCATELLI izrekamo vsem častitim deležnikom, posebno pa gg. pevcem za blagovoljno prvokratno sodelovanje najprišrenejšo zahvalo.

V Vrtojbi, 11. januarija 1882.

Zalujoča družina.

Poslanica.

Gg. A. Z., L. J. in mnogo drugim.

Na Vaše nesramno bljuvanje v poslanici prve št. „Edinosti“ (v prilogi) ne dam Vam za zdaj niti odgovora; videli se bomo v kratkem pri sodnji. Da ne bo pa svet, ki, po Vašem izreku, „od daleč“ gleda — zares, svet mora Vaše poslano le „od daleč“ gledati, nikar „od blizo“, da ne bo videl izvira Vaše poslanice, in da ne bo za zdaj mislil, da sem jaz res tak župan, kakor me Vi „brez jeze“ popisujete, naznanjam istemu svetu, 1) da vsa ona stvar je bila uže davno rešena in dognana; 2) da so me A. Z., L. J. et Comp. ravno zaradi teh točk tožili v Sežani in Trstu, pa da jim je popolnoma spodletelo, ker obe oblasti ste me čisto opravičili. Da me še po časopisih raznašate in črnete, s tem javno kažete Vaše hudobne, perfidne naklepe. Na svidanje!

Na Vojsčici, dne 18. januarija 1882.

JOŽEF PERIC, župan.

Naznanilo.

Zavarovalna družba

Ogrsko-Francoska

je imenovala za svojega glavnega zastopnika za grofijo Goriško-Gradiško gosp.

FERDINANDA CANDUTTI-JA

bivajočega v Gorici na Travniku št. 9.

Pattison-ova vata za protin

najboljši lek zoper

protin in revmatizem

vsakotese vrste, kakor: bolečine v obrazu, prsih, vratu in zobeh, protin v glavi rokah in nogah, trganje po udih, bolest v hrbtu in ledjah.

V zavrtkih po 70 kr., polovica 40 kr. G. Cristofoletti, lekarnica pri črnem medvedu v Gorici na Travniku pri Škofiji.

Oznanilo.

Dne 1. februarija prih. m. ob 10. uri zjutraj se bode na licu mesta po javni dražbi oddalo zidanje novega mosta čez potok „Krojno“.

Dotični pogoji se zvedo pri podpisancem.

Županstvo v Števerjanu, 19. jan. 1882.

Žepan: Konrad pl. Fabris.

Štaccna z nürnbergsko družbino in semenom.

Anton Potatzky,

v Gorici, v Raštelu št. 7 nasproti c. kr. loteriji.

Za bližnjo spomlad priporoča dobro preskrbljeno zalogo izvrstnih vrtnih in zeliščnih semen. Ob enem si dovoljuje prevdano opozoriti, da je s 1. decembrom 1880 svojo štaccno preložil v Raštel št. 7 nasproti c. kr. loteriji, in da ima svojo zalogo izključno in samo ondi, in da so vsi njegovi zaboji in zavitki napisani s celo njegovo firmo, na kar naj se posebno dobro gleda.

Priporoča tudi galantarijsko blago in drugo drobnjav, kakor tudi bombažasto in laneno prejo za šiv, potem otročje igrače in vse orodje in priprave, ki so potrebne krojačem in čevljarjem itd. Vse to ima na velik izbor in prav po nizkih cenah.

Atzgersdorfsko cesarsko biserno pšeno (ječmen) ima že povsod predobro ime kot zdrav in izvrsten živež; iz tega napravljena slinasta juha je najboljšega okusa in kaj dobra in zdrava za želodec in spodnji del telesa, kedar se kdo prehladi in oslabi, kar so imenitni zdravniki pripoznali.

Naš cesarski biserni ječmen se dobiva na prodaj samo v kartonih po 500 gramov, z zgornjim varstvenim znamenjem, in sicer pri zdoljnjih firmah

K. k. pr. Atzgersdorfer Rollgerstenfabrik.

Brüder Hirschfeld & Comp. in Wien.

Zaloga v Gorici: Jožef Bresausig, Mat. Cusmin, Jak. Marizza, Dom. Naidini, Jan. Persa.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbranntwein mit Salz napravil pod nadzorstvom po izvirnem predpisu iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zunanemu in notranjemu vnetju, opeklinam in spoklinam, proti novim napadom, neduhi, rakom, dristi, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, na obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozebkom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu skrnjaku, kurdeju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspehe, za katere se Vam neskočno zahvaljujem.

Alojz Klojučar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvirnih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofoletti-ji, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici na Travniku 14. pri Škofiji.

Podavljen 1879 v Lincu in Toplicah s srebrno medaljo.

C. kr. izklj. priv. dunajska nepremočljiva

UNIVERZALNA MAST ZA USNJE

OD KAROLA RUSSA & Co.

Od visokega c. k. deželno-brambenega ministerstva potrjena in pri c. k. vojni vpeljana kot pripoznano

najboljše ohranilo usnja.

Čevlje, škornje, usnje pri vozeh, jermeni, naj si še takó trdi, pusti ali razpocani, postanejo že po enkratni rabi mehki kot žamet in vlačni, popolnem nepremočljivi, temno črni, svetli in vstrajno močni.

1 škatljica za poskušajo po 50 kr., 1 škatljica — 1/4 kgr. po 1 gl., 1 škatljica — 1/2 kgr. 1 gld. 60 kr., 1 škatljica — 1 kgr. oo 3 gold.

Ta mast za usnje dobiva se samo pri posostniku predpravice KAROL RUSS & Co., Wien, IV., Apfelgasse N. 6. Cervinjan: pri FRANCU DREOSSI.

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

neslanja se večjim delom na čiščenje in snaženje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rosov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavanje, osobito gnjus do jedi, kisló riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se ja v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gl., pol sklenice 50. kr. Na stotino pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razposilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote,

Spričevalo.

Že blizu 20 let boleham na zlati žili, v želodcu, na dihanju in vsled tega trpim na zaslinjenosti, zaprtji in drugih boleznih. V tej veliki stiski rabil sem nekaj časa „dr. Roza življenski balzam“ g. lekarja Fragner-ja v Pragi, in ta balzam mi je zelo pomagal, zaradi česar ga bolehnemu človeštva ne morem dovolj priporočati; končno opominim tudi, da je zelo trpela moja hči na blediici in na krvi, s življenskim balzomom pa se je ozdravila popolnem. To potrjujem po dolžnosti in kakor zahteva resnica.

Dr. pl. Sturtenwant,

Bad Giebichenstein bei Halle a. S., Provinz Sachsen.

SVARJENJE!

Da se izogne neljubim napakam, zato prošim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so sahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecko der Spornergasse Nr. 205—3

V GORICI: G. Cristofoletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar. V OGLEJI: Damaso d'Elia. V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar J. Serravallo. V ZAGREBU: Sigm. Mitibach lekarničar.

Vse lekarnice in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsu vnemejo, ali strdijo, pri buhlah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, oteklinah, pri izmasčenju, pri morski (mrtni) kosti, zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, roah, v ledji, če si kdo nogo spalne, zoper kurje očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper rak in vneto kožo, ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Raba je preprosta; mazilo (žavba) se namaže na platneni robec in se pritiska na bolno stran. Čez 4—6—8—12 ur se naredi nov flaster. — Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso ognujočo na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga, in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna ognujoča ven potegnjena. — Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo potiši. — Odptte in tekoče rane se morajo prej z mlačno vodo miti, potem se le se mazilo nanje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.